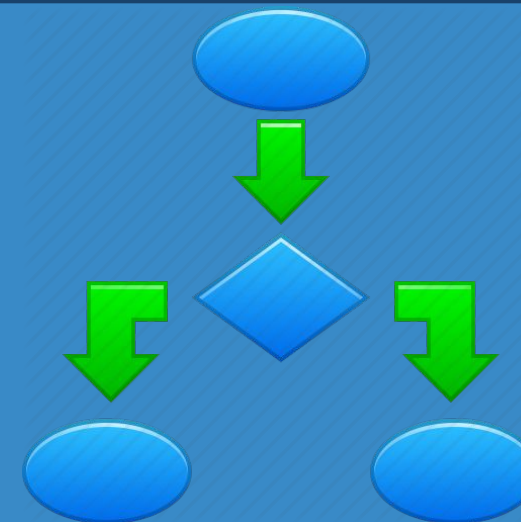

ІНФОРМАТИКА

Алгоритми з розгалуженнями для опрацювання величин

8

За новою програмою

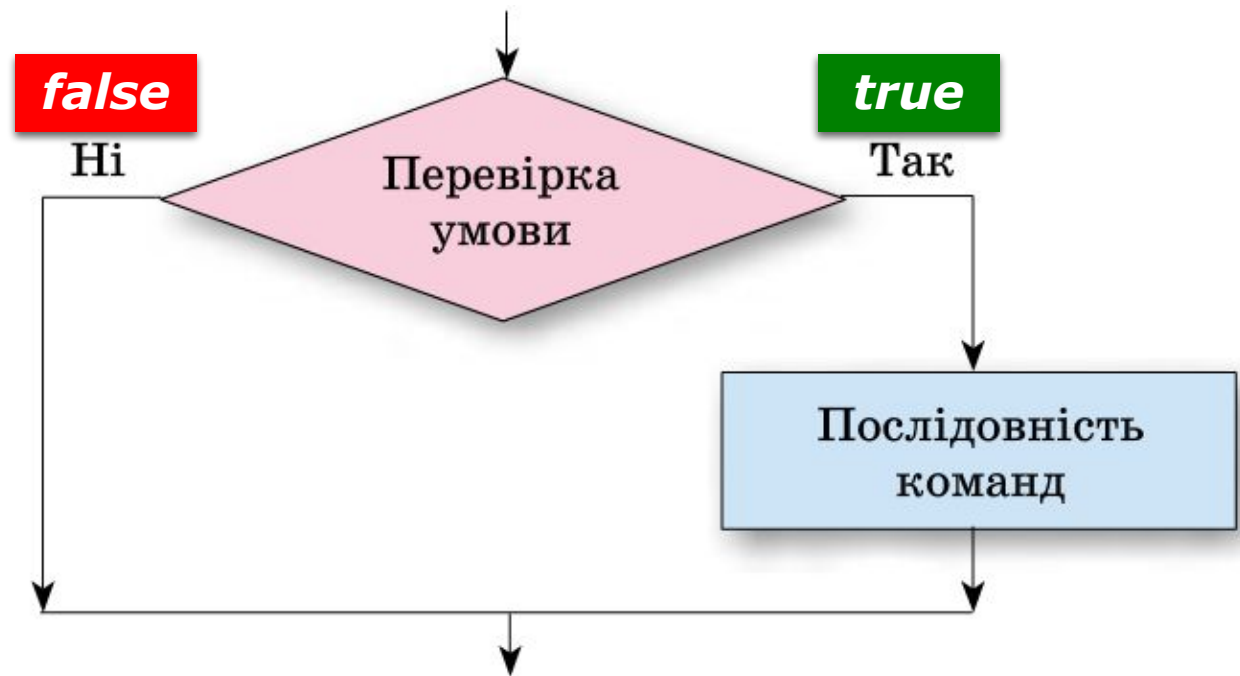
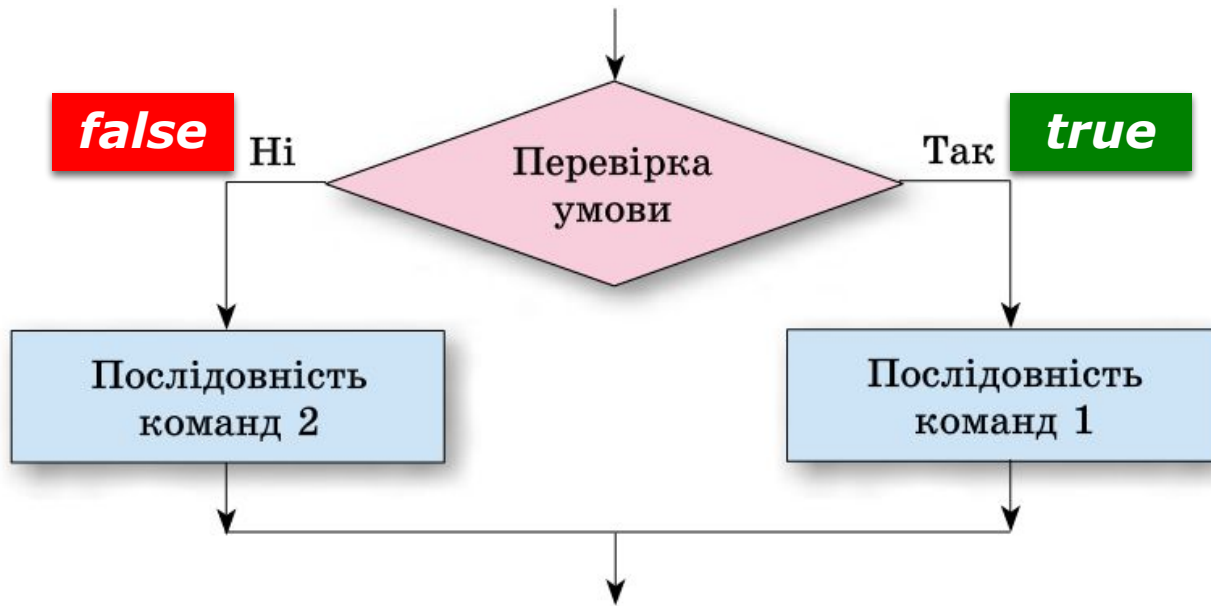
Урок 37

У загальному випадку блок-схеми розгалужень мають такий вигляд:

Повне розгалуження

Неповне розгалуження

Команда **повного розгалуження** в мові програмування *Object Pascal* має такий загальний вигляд:

```
if<логічний вираз>  
Then begin  
  <послідовність команд 1>  
end  
Else begin  
  <послідовність команд 2>  
end;
```

(англ. ***if*** - якщо, ***then*** - тоді, ***else*** - інакше).

**Виконання цієї команди відбувається так:
обчислюється значення логічного виразу;**

Якщо це значення *true*

Якщо це значення *false*

**ТО ВИКОНУЄТЬСЯ
послідовність *команд 1* і
після цього виконується
команда, наступна за
розгалуженням**

**ТО ВИКОНУЄТЬСЯ
послідовність *команд 2* і
після цього виконується
команда, наступна за
розгалуженням.**

Є в Object Pascal і команда **неповного розгалуження**:

```
If <логічний вираз>  
Then begin  
  <послідовність команд >  
end;
```

Виконання цієї команди відбувається так: обчислюється значення логічного виразу;

Якщо це значення **true**

Якщо це значення **false**

то виконується **послідовність команд** і після цього виконується команда, наступна за розгалуженням

одразу виконується команда, наступна за розгалуженням.

Розглянемо задачу, алгоритм розв'язування якої містить розгалуження.

Задача 1. Обчислити значення виразу $(a + 2b) / (a - 3b)$, де a, b - дійсні числа.

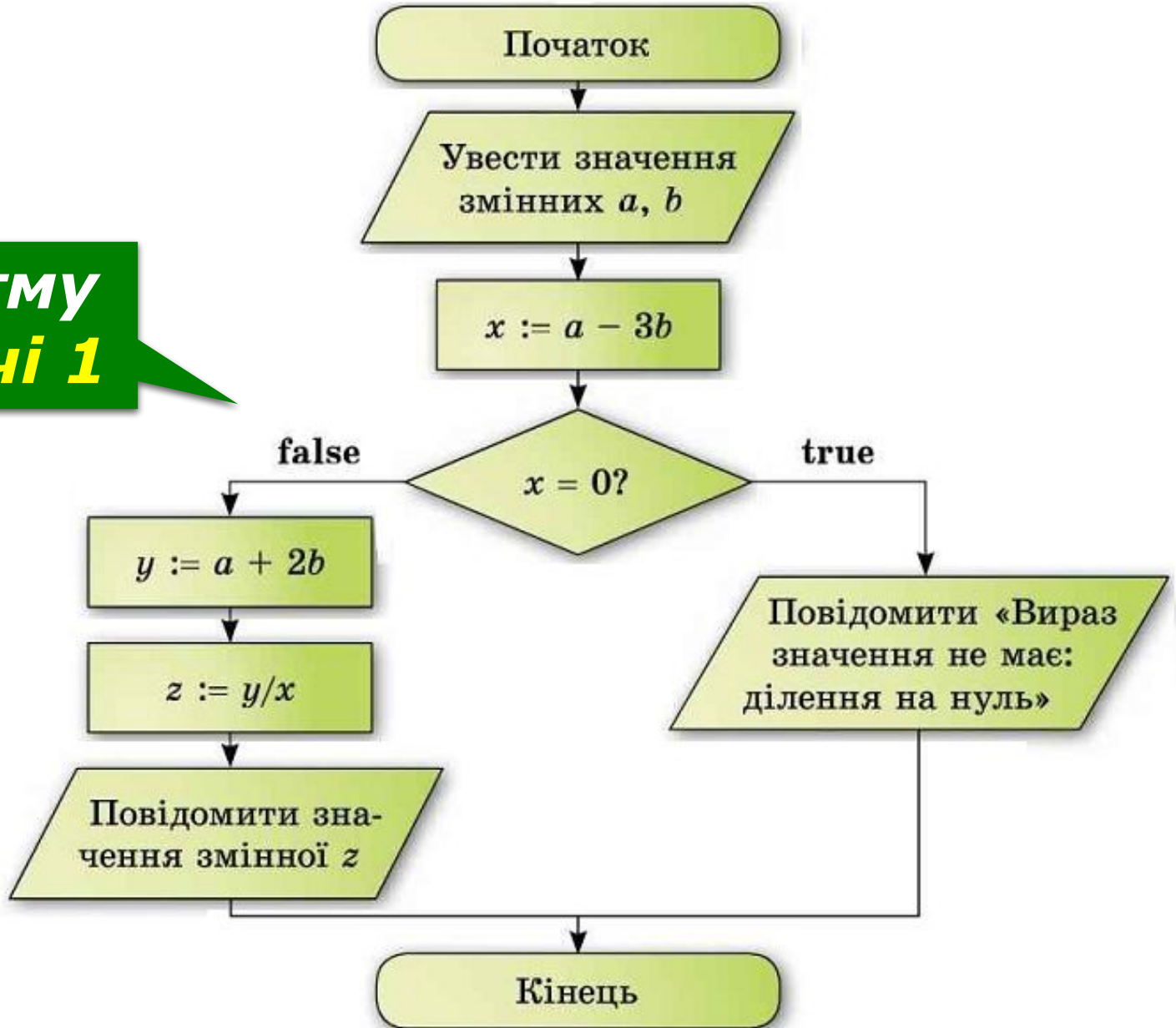
Оскільки вираз містить дію ділення на вираз, який може дорівнювати нулю (наприклад, при $a = 3$ і $b = 1$), алгоритм розв'язування цієї задачі повинен містити розгалуження, у якому буде ураховано два можливих випадки:

**Значення виразу $a - 3b$
дорівнює 0**

**Значення виразу $a - 3b$
не дорівнює 0**

Блок-схема алгоритму розв'язування задачі 1

Якщо записати мовою Object Pascal алгоритм, наведений на попередній блок-схемі, то він матиме такий вигляд:

```
a := StrToFloat(Edit1.Text);
```

```
b := StrToFloat(Edit2.Text);
```

```
x := a-3*b;
```

```
If x = 0
```

```
Then Label1.Caption := 'Вираз значення не має:  
ділення на нуль'
```

```
Else begin
```

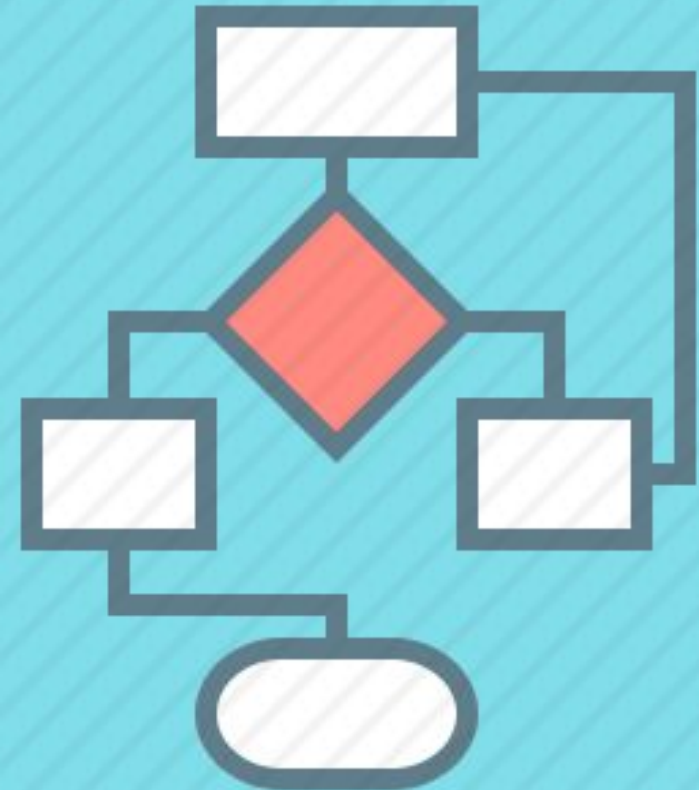
```
y := a+2*b; z := y/x;
```

```
Label1.Caption := FloatToStr(z);
```

```
end;
```


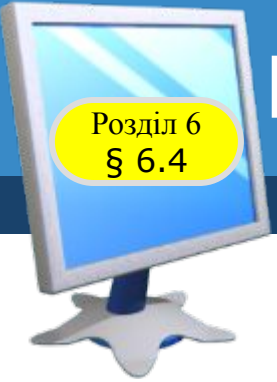
Звертаємо вашу увагу, що обчислення значення виразу **$a - 3b$** можна було б не здійснювати в окремій команді і не запам'ятовувати як значення мінної **x** , а здійснити безпосередньо в команді розгалуження.

Також можна обчислення значення виразу $(a + 2b) / (a - 3b)$ записати не двома командами, а однією. Тоді цей фрагмент проекту матиме такий вигляд:

```
a := StrToFloat(Edit1.Text);  
b := StrToFloat(Edit2.Text);  
If a-3*b = 0  
Then Label1.Caption := 'Вираз значення не має: ділення  
на нуль'  
Else begin  
z := (a+2*b) / (a-3*b);  
Label1.Caption := FloatToStr(z);  
end;
```


Розгадайте ребус

п

,

””

і

в

н

,

6

Послідовність

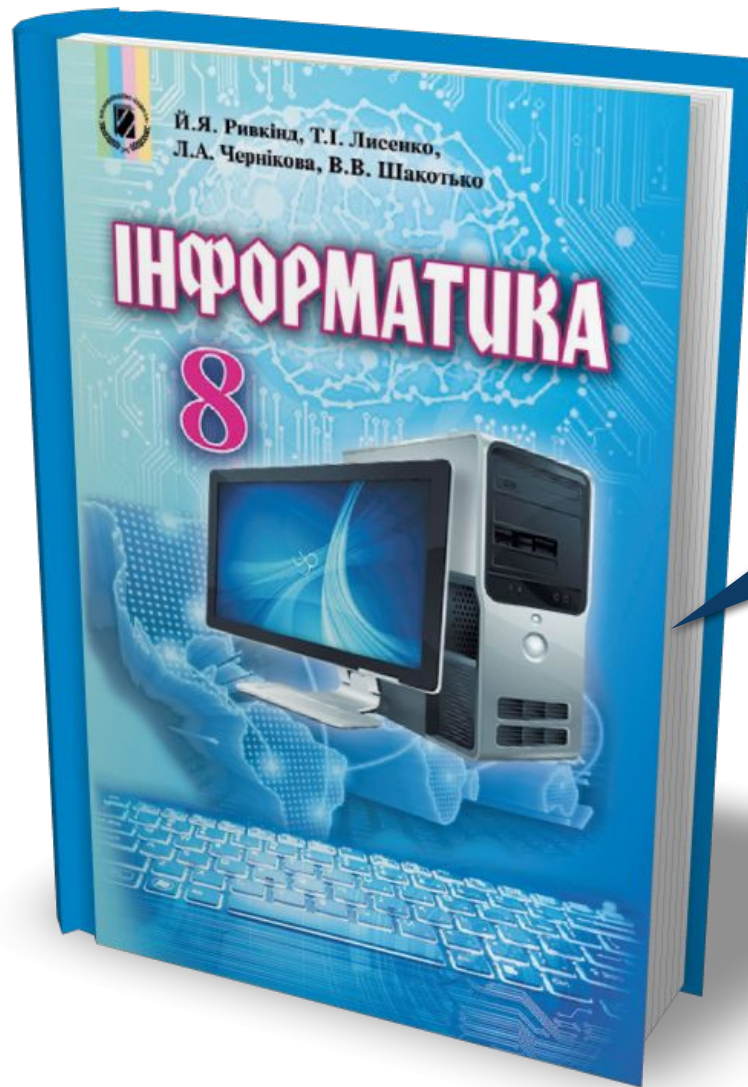
1. **Який вигляд має команда повного розгалуження в Object Pascal?**
2. **Який вигляд має команда неповного розгалуження в Object Pascal?**
3. **У чому полягають відмінності виконання команд повного і неповного розгалуження в Object Pascal?**

Розділ 6
§ 6.4

Домашнє завдання

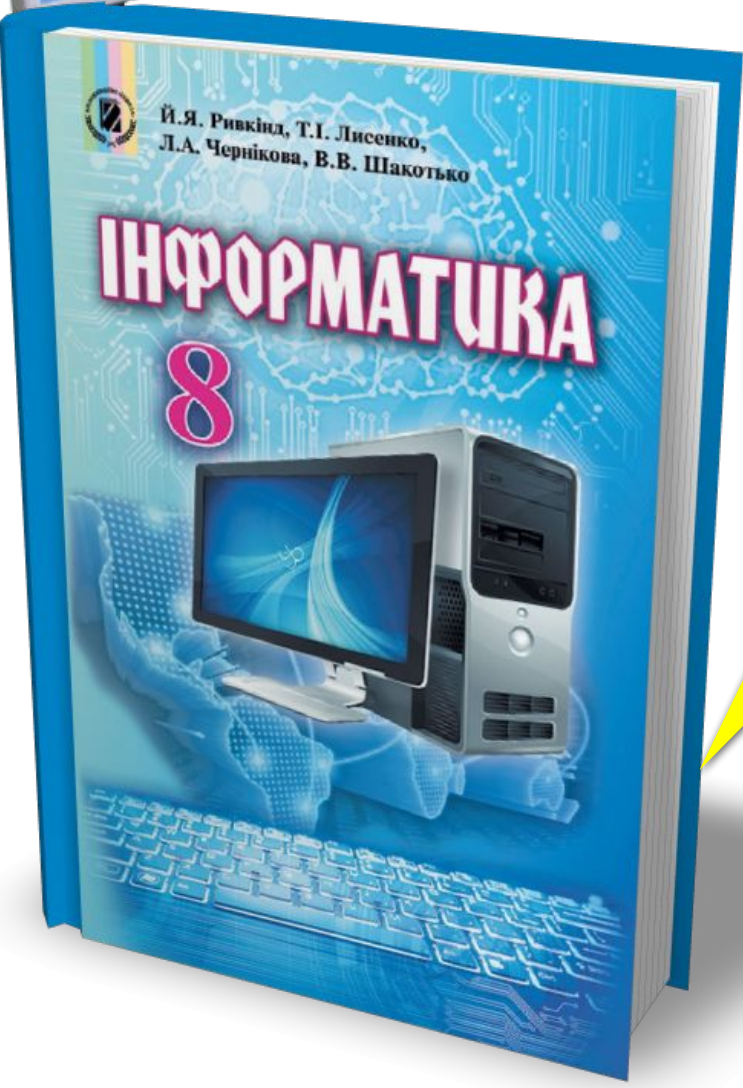

*Проаналізувати
§ 6.4, ст. 200-206*

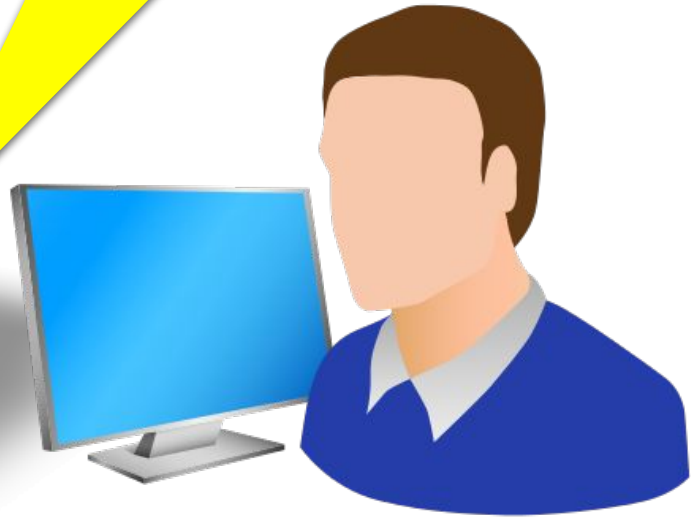

Працюємо за комп'ютером

Розділ 6
§ 6.4

**Сторінка
205-206**

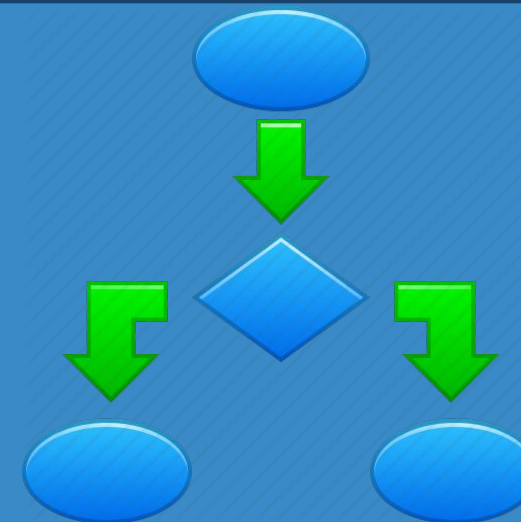

ІНФОРМАТИКА

Дякую за увагу!

8

За новою програмою

Урок 37